

Notat om forebyggende hjemmebesøg

Fra den 1. januar 2016 er der sket en ændring i Lov om social service med hensyn til forebyggende hjemmebesøg.

Tidligere skulle kommunerne tilbyde alle borgere, der var fyldt 75 år, et årligt forebyggende hjemmebesøg.

Lovændringen betyder fremover, at de forebyggende medarbejdere i kommunerne skal opsøge nye målgrupper. Det betyder, at efter den 1. januar 2016 skal kommunerne tilbyde alle borgere, der er fyldt 75 år ét enkelt forebyggende hjemmebesøg. Borgerne skal først tilbydes årlige hjemmebesøg, når de er fyldt 80 år. Til gengæld skal kommunerne fra den 1. januar 2016 tilbyde borgere fra 65 til 79 år forebyggende hjemmebesøg, hvis borgeren er i særlig risiko for at få sociale, psykiske eller fysiske problemer eller på anden måde er i en vanskelig livssituation.

Vejledningen til lovændringen forventes klar til sommer (august 2016).

Baggrund for ændringen

Baggrunden for ændringen skal ses i lyset af hjemmehjælpskommissionens rapport fra den 1. juli 2013. I rapporten lød anbefalingerne, at den forebyggende indsats i højere grad skal tage udgangspunkt i et differentieret ældrebillede, hvor mange 75+ årige lever et aktivt liv samtidig med, at der er borgere under 75 år, som vil have betydelig mere gavn af et forebyggende hjemmebesøg.

Hjemmehjælpskommissionen har på denne baggrund foreslået, at aldersgrænsen for det obligatoriske tilbud blev hævet til 80 år. Hjemmehjælpskommissionen foreslog samtidig, at ældre borgere under 80 år, som er i en særlig risikogruppe, skal have tilbud om en forebyggende indsats.

Målgruppen

Borgerne i den særlige risikogruppe defineres i bemærkningerne til lovforslaget som borgere, der har været igennem belastende livsforandrende begivenheder. Det kan fx være tab af ægtefælle, overforbrug af alkohol, udskrivning efter længerevarende hospitalsophold, sansetab eller social isolation.

Det er i høj grad borgernes samlede ressourcer og deres risiko for tab af funktionsevne, der vil have betydning for, om de skal tilbydes et forebyggende hjemmebesøg. Derfor udarbejder Sundhedsstyrelsen en vejledning med redskaber til opsporing af ældre med behov for forebyggende hjemmebesøg. Disse redskaber vil blandt andet inddrage erfaringer fra Sundhedsstyrelsens "Håndbog om forebyggelse på ældreområdet". Redskaberne skal

underbygge vurderingen af, hvilke borgere der kunne have behov for et forebyggende hjemmebesøg.

Endvidere skal medarbejdernes kompetencer styrkes gennem tilrettelæggelse og udvikling af et efteruddannelsesforløb for medarbejderne på området. Forløbet stilles gratis til rådighed på professionshøjskolerne.

Fokus lige nu

De forebyggende hjemmebesøg har hidtil været defineret som et frivilligt tilbud, og besøgene foregår i borgerens eget hjem. Tidspunktet for besøg aftales på forhånd på initiativ af de forebyggende medarbejdere, og besøgene er således ikke uanmeldte.

Hjemmehjælpskommissionen har åbnet mulighed for at kollektive arrangementer kan fungere som alternativ til de individuelle besøg i borgerens eget hjem. Tidligere har der været afholdt fælles informationsmøder for nye pensionister. Herfra er erfaringen, at hovedparten af de fremmødte er aktive ældre, og derfor ikke falder ind under den nye målgruppe i lovforslaget. Erfaring viser ligeledes, at socialt økonomisk dårligt stillede ældre er mindre tilbøjelige til at tage imod forebyggende hjemmebesøg end andre ældre. Derfor igangsættes et forsøg, hvor de forebyggende medarbejdere gennem fleksibel tilrettelæggelse af det forebyggende hjemmebesøg, kan komme i kontakt med de grupper af ældre, der normalt ikke benytter sig af de forebyggende hjemmebesøg.

I Ishøj kommune er der ligeledes iværksat en proces, hvor vi gennemgår mulige målgrupper, definerer nye muligheder og beslutter, hvilke målgrupper vi vil arbejde med fremadrettet. Processen er godt i gang, men de endelige målgrupper er endnu ikke fastlagte. Når vejledningen fra Sundhedsstyrelsen foreligger, vil vi formentlig have redskaber til en endelig fastlæggelse af målgrupper.

Endvidere arbejdes på udviklingen af et redskab, som kan screene den enkelte borger og kvalificere behovet for forebyggende hjemmebesøg. Der arbejdes ligeledes på udviklingen af informationsmateriale til borgere og samarbejdspartnere, samt kommunikationsmidler til den enkelte borger. Samtidig vil der blive arbejdet på at udvikle nye og ændrede redskaber til tidlig opsporing, som skal imødekomme arbejdet med isolationsproblematikkerne i Ishøj.

Antal borgere i Ishøj

Den nye lovgivning betyder, som nævnt at målgruppen for de forebyggende hjemmebesøg ændres. Nedenfor ses en opgørelse over antallet af borgere mellem 65 og 74 år, samt en opgørelse af antallet af borgere over 75 år i Ishøj.

Opgørelse af borgere:	
Borgere mellem 65 og 74 år	2.410
Borger over 75 år	1.088
I alt	3.498

I 2015 var der 1088 borgere i gruppen af +75 årige, og 670 af disse borgere takkede ja, og har dermed modtaget et forebyggende hjemmebesøg.

Derudover er der 2.410 borgere, som potentielt ligger indenfor den nye målgruppe i Lov om social service. Det kan ikke opgøres, hvor mange af disse borgere, som vi vil komme i kontakt med, men gruppen vurderes som værende stor.

Prioritering af indsats

Der er på nuværende tidspunkt ansat to medarbejdere på fuldtid til at varetage opgaven med de forebyggende hjemmebesøg i Ishøj. Der vil med stor sandsynlighed komme et øget arbejdspress for de to medarbejdere fremover, eftersom målgruppen ændres. Endvidere har de eksisterende medarbejdere ikke tilstrækkelige ressourcer til at igangsætte arbejde i forhold til alle målgrupperne. Derfor vil der være behov for at foretage en prioritering, hvis det forebyggende arbejde foresat skal udføres indenfor rammerne af den nuværende ordning.

På nuværende tidspunkt prioriteres det at foretage forebyggende hjemmebesøg hos de borgere, der modtager hjemmehjælp. Det skyldes, at vi oplever, at de forebyggende medarbejdere og personalet i hjemmeplejen i et samarbejde bedre kan hjælpe og støtte borgeren. Med lovændringen kan kommunalbestyrelsen vælge, at de borgere som modtager hjælp efter § 83 i Lov om social service (personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice) undtages fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg.

Samtidig skal der tilrettelægges en procedure for overgangen fra de gamle til de nye regler. Der er planlagt flere hjemmebesøg efter den gamle lovgivning, som skal sættes i system således at det forebyggende arbejde kan overgå til den nye lovgivning.